

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

1) Γενικά

- α) Όσοι γίνονται δεκτοί στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής αποκτούν την ιδιότητα του *Υποψήφιου Διδάκτορα*. Κάθε Υποψήφιος Διδάκτωρ οφείλει να αφιερώνει σημαντικό μέρος του χρόνου του στην εκπόνηση της Διατριβής του. Ο παρών Κανονισμός αναφέρεται αποκλειστικά σε όσους έχουν την ιδιότητα του Υποψήφιου Διδάκτορα. Παράλληλη απασχόληση, γενικότερα εκτός ακαδημαϊκού χώρου ή ειδικότερα στο Τμήμα, δεν αποτελεί λόγο παρέκκλισης από τον παρόντα Κανονισμό.
- β) Η ιδιότητα του *Υποψήφιου Διδάκτορα* είναι ανεξάρτητη από εκείνη του *Συνεργάτη/Ερευνητή*. Η τελευταία δεν σχετίζεται με τη συμμετοχή σε οποιεσδήποτε διαδικασίες ενός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (για τη λήψη είτε ΜΔΕ είτε Διδακτορικού Διπλώματος), αλλά αναφέρεται σε επιστήμονες που συμμετέχουν στις ερευνητικές ομάδες υλοποίησης χρηματοδοτούμενων από εξωτερικές πηγές ή αυτοχρηματοδοτούμενων έργων, συνεργάζονται με τους συμμετέχοντες εταίρους και εν γένει υποβοηθούν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος στην έρευνα και τις λοιπές δραστηριότητές τους. Κάποιος μπορεί να έχει και τις δύο ιδιότητες (του Υποψήφιου Διδάκτορα και του Συνεργάτη/Ερευνητή) ή αποκλειστικά μία από αυτές.
- γ) Σύμφωνα με το νόμο, ο Υποψήφιος Διδάκτορας εκπονεί Διδακτορική Διατριβή σε συγκεκριμένο θέμα υπό την επίβλεψη *τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής* η οποία απαρτίζεται από τον/την *Επιβλέποντα/ουσα Καθηγητή/ήτρια* και άλλα δύο μέλη.
- δ) Σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό, η εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής χαρακτηρίζεται από τρία κύρια Ορόσημα (ορίζονται στην παράγραφο 1στ παρακάτω), στα οποία οι Υποψήφιοι Διδάκτορες υποχρεούνται σε αντίστοιχες δοκιμασίες. Ο/Η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/ήτρια είναι υπεύθυνος/η για την καθοδήγηση και κατάλληλη προετοιμασία του Υποψήφιου Διδάκτορα κατά την πορεία του προς τα Ορόσημα II και III.
- ε) Το θέμα της Διδακτορικής Διατριβής, η σύνθεση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/ήτρια ορίζονται αρχικά στο Ορόσημο I της πορείας εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής και οριστικοποιούνται (μετά από πιθανό επαναπροσδιορισμό) πριν το Ορόσημο II.

- στ) Τα Ορόσημα κατά τη διαδικασία εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής ορίζονται σύμφωνα με τον Πίνακα που ακολουθεί.

Ορόσημο		Χρονικό σημείο
I	Εισαγωγή στο Πρόγραμμα	0
II	Παρουσίαση ``Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής`` στην τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή	≥ 1 και $\leq 1,5$ έτος
III	Υποστήριξη Διδακτορικής Διατριβής ενώπιον επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από εισήγηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής	≥ 3 και ≤ 5 έτη

Τα χρονικά σημεία στον παραπάνω Πίνακα μπορούν να αναπροσαρμοσθούν κατάλληλα με πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ για τους φοιτητές οι οποίοι υποχρεούνται να παρακολουθήσουν κύκλο μαθημάτων (παράγραφοι 3ζ-3θ).

- ζ) Εφόσον γίνουν δεκτοί για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, οι Υποψήφιοι Διδάκτορες εντάσσονται δοκιμαστικά σ' αυτό, ενώ με την παρουσίαση και αποδοχή της *Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής* εντάσσονται οριστικά. Για την εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος μεριμνά η *Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ*. Μετά την επιτυχή υποστήριξη της Διδακτορικής Διατριβής ενώπιον *επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής*, οι Υποψήφιοι αναγορεύονται σε *Διδάκτορες του Τμήματος*.
- η) Σε συμφωνία με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής αποτελεί η συμμετοχή των Υποψηφίων Διδασκόντων στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών διαδικασιών (κατάλληλων διδακτικών, εργαστηριακών, και άλλων δραστηριοτήτων) του Τμήματος. Μέσω αυτής επιτυγχάνεται η ολοκλήρωση της ακαδημαϊκής προσωπικότητας των Υποψηφίων Διδασκόντων και η προετοιμασία τους για μια πιθανή μελλοντική πορεία στο χώρο της έρευνας και της διδασκαλίας. Περαιτέρω λεπτομέρειες του επικουρικού αυτού έργου των Υποψηφίων Διδασκόντων καθορίζονται από σχετικές αποφάσεις του Τμήματος.

2) Χρονική διάρκεια εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια εκπόνησης μιας Διδακτορικής Διατριβής ορίζεται εκ του νόμου σε 3 πλήρη ημερολογιακά έτη. Για να καθορίσει ένα ορίζοντα ολοκλήρωσης μιας Διδακτορικής Διατριβής, ο παρών Κανονισμός εισάγει και μια μέγιστη διάρκεια 5 ετών. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 3ζ, η ελάχιστη διάρκεια παρατείνεται εκ του νόμου κατά τουλάχιστον ένα ημερολογιακό έτος, και κατ' αναλογία, η ίδια παράταση εφαρμόζεται και στη μέγιστη διάρκεια. Γενικώς, η χρονική διάρκεια εκπόνησης μιας Διδακτορικής Διατριβής υπολογίζεται σε ακέραια εξάμηνα (όπου 1 πλήρες ημερολογιακό έτος ισοδυναμεί με 2 εξάμηνα).

3) Εισαγωγή στο Πρόγραμμα Διδακτορικού Διπλώματος (Ορόσημο I)

- α) Μετά από ανοικτή πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων (κατ' αναλογία με τη διαδικασία που ακολουθείται για το πρόγραμμα που οδηγεί σε ΜΔΕ), γίνονται αιτήσεις για την εισαγωγή στο Πρόγραμμα Διδακτορικού Διπλώματος. Η

διαδικασία αυτή πραγματοποιείται δις ετησίως, τη χειμερινή περίοδο στα μέσα του φθινοπώρου και την εαρινή περίοδο στα μέσα της άνοιξης.

- β) Η πρόσκληση συντάσσεται και δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ και περιλαμβάνει i) τις θεματικές περιοχές στις οποίες υπάρχει ενδιαφέρον εκ μέρους των μελών ΔΕΠ για επίβλεψη Διδακτορικών Διατριβών, ii) τις καταληκτικές ημερομηνίες υποβολής υποψηφιοτήτων και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων, iii) τα απαιτούμενα προσόντα και τις υποχρεώσεις των Υποψηφίων Διδασκόντων σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό, και iv) τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων.
- γ) Ο αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα Διδακτορικού Διπλώματος δεν είναι προκαθορισμένος. Σε κάθε περίοδο επιλογής όσοι κρίνονται αποδεκτοί για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον παρόντα Κανονισμό, περιλαμβάνονται στον κατάλογο επιτυχόντων.
- δ) Οι επιτυχόντες ανακοινώνονται μετά από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. το πολύ τρεις (3) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων και η ένταξή τους στο σώμα των Υποψηφίων Διδασκόντων γίνεται με την έναρξη του αμέσως επόμενου ακαδημαϊκού εξαμήνου.
- ε) Οι αιτήσεις των υποψηφίων περιλαμβάνουν στοιχεία όπως τίτλους σπουδών, βιογραφικό σημείωμα, αναλυτικές βαθμολογίες, τουλάχιστον δύο συστατικές επιστολές, κείμενο με τις επιδιώξεις, τους στόχους και τα κίνητρά τους, και τις θεματικές περιοχές στις οποίες επιθυμούν να εκπονήσουν Διδακτορική Διατριβή. Οι αιτήσεις μπορούν επίσης προαιρετικά να περιλαμβάνουν προτεινόμενα μέλη ΔΕΠ για την επίβλεψη της Διατριβής ή αρχική πρόταση θέματος της Διατριβής, εφόσον αυτά είναι διαμορφωμένα στις σκέψεις των υποψηφίων. Αν και γενικά, τα τελευταία δεν απαιτούνται κατά την υποβολή της αίτησης, οι υποψήφιοι ενθαρρύνονται να έχουν συζητήσει τις προθέσεις τους με σχετικά μέλη ΔΕΠ πριν την υποβολή της αίτησής τους.
- στ) Απαιτούμενα τυπικά προσόντα για την εισαγωγή στο Πρόγραμμα Διδακτορικού Διπλώματος είναι:
- Βασικός τίτλος σπουδών ελληνικού Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ ή ισότιμος τίτλος με τους απονεμόμενους στην Ελλάδα, αναγνωρισμένου ιδρύματος της αλλοδαπής.
  - Αναγνωρισμένος μεταπτυχιακός τίτλος και ισοδύναμος με εκείνους που απονέμει το Τμήμα (οι εξαιρέσεις αντιμετωπίζονται στις παραγράφους 3ζ-3θ παρακάτω).
  - Καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας.
- ζ) Κατ' εξαίρεση και σύμφωνα με το νόμο, υποψήφιος που δεν είναι κάτοχος ΜΔΕ μπορεί να γίνει δεκτός για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής εφόσον πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Για το Πρόγραμμα Διδακτορικού Διπλώματος του Τμήματος, ο υποψήφιος πρέπει να εμπίπτει σε μια από τις παρακάτω περιπτώσεις:
- Έχει ήδη σοβαρό (δημοσιευμένο ή μη) ερευνητικό έργο σε θέματα παραπλήσια εκείνου που προτείνεται για τη Διατριβή του, με αποδεδειγμένη ωριμότητα γνώσεων και ικανότητα έρευνας σε αξιολογικό επίπεδο.
  - Έχει πρότερη ακαδημαϊκή πορεία που θεμελιώνει εξαιρετικές προοπτικές ερευνητικού έργου, π.χ., υποτροφία από έγκριτο οργανισμό, διακρίσεις σε

διεθνείς διαγωνισμούς (όπως Ολυμπιάδα Πληροφορικής ή Μαθηματικών), βραβεία, αριστεία, πολύ υψηλές επιδόσεις στις προπτυχιακές σπουδές.

Οι εξαιρέσεις αυτές θα πρέπει να τεκμηριώνονται εκτενώς σε έγγραφη εισήγηση του προτεινόμενου μέλους ΔΕΠ να επιβλέπει τη Διατριβή του υποψηφίου ή όποιου άλλου είναι σε θέση να γνωρίζει τις επιδόσεις του υποψηφίου και διαθέτει το κύρος παρόμοιας πιστοποίησης.

- η) Στις περιπτώσεις όπου ο υποψήφιος δεν είναι κάτοχος ΜΔΕ στην Πληροφορική, στις Τηλεπικοινωνίες, ή σε κάποιες από τις διεπιστημονικές περιοχές που θεραπεύουν τα Διατμηματικά ΠΜΣ στα οποία συμμετέχει το Τμήμα, ανεξαρτήτως αν είναι κάτοχος άλλου ΜΔΕ, υποχρεούται σε επιτυχή παρακολούθηση μαθημάτων του ΠΜΣ που αντιστοιχούν σε 28 διδακτικές μονάδες ή ισοδύναμες πιστωτικές μονάδες. Σε ειδικές περιπτώσεις, υποχρέωση παρακολούθησης κάποιων μαθημάτων του ΠΜΣ μπορεί να εισαχθεί και για κάτοχο ΜΔΕ σε περιοχή που θεραπεύει το Τμήμα. Εφόσον κρίνεται απαραίτητο, πτυχιούχοι άλλης επιστήμης μπορεί να υποχρεωθούν σε επιπλέον παρακολούθηση ορισμένων προπτυχιακών μαθημάτων τα οποία προτείνονται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ. Για κάθε υποψήφιο που εμπίπτει στην περίπτωση της παρούσας παραγράφου, τα μαθήματα τα οποία καλείται να παρακολουθήσει εξαρτώνται άμεσα από την πρότερη ακαδημαϊκή του πορεία και το θέμα που πιθανώς προτείνεται για τη Διατριβή του.
- θ) Σε κάθε περίπτωση, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, οι υποψήφιοι μπορεί να υποχρεωθούν να παρακολουθήσουν ορισμένο αριθμό μαθημάτων του συγκεκριμένου ΠΜΣ ή άλλων Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων. Επιπρόσθετα, οι υποψήφιοι έχουν το δικαίωμα να παρακολουθήσουν επίσημα οποιοδήποτε μάθημα του Τμήματος επιθυμούν και να βαθμολογηθούν για την απόδοσή τους.
- ι) Εφόσον οι υποψήφιοι υποχρεωθούν σε παρακολούθηση μεταπτυχιακών ή προπτυχιακών μαθημάτων, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ μπορεί να προτείνει τη μετάθεση των χρονικών σημείων των ορόσημων που αναφέρονται στην παράγραφο 1στ, ανάλογα με την περίπτωση και το συγκεκριμένο αριθμό μαθημάτων, κατά τρόπο όμως συμβατό με το άρθρο 2 του παρόντος Κανονισμού.
- ια) Κατά την αξιολόγηση μιας αίτησης, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ ελέγχει τα ανωτέρω τυπικά προσόντα (παράγραφος 3στ) καθώς και, όπου συντρέχει λόγος, τις προϋποθέσεις της κατ' εξαίρεση αποδοχής Υποψηφίων Διδακτόρων (παράγραφος 3ζ), συμβουλευεται πιθανώς άλλα μέλη ΔΕΠ για την παροχή εξειδικευμένης γνώμης, και συνυπολογίζει i) την ακαδημαϊκή πορεία και τους τίτλους του υποψηφίου, ii) τη βαθμολογία του, iii) το πραγματικό του υπόβαθρο ως προς τις θεματικές περιοχές του ενδιαφέροντός του και γενικότερα της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, iv) άλλες επιστημονικές δραστηριότητες, v) τις συστατικές επιστολές, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνεται και εκείνη ενός προτεινόμενου Επιβλέποντα της Διατριβής, vi) τη διαφαινόμενη ικανότητά του για ερευνητικό έργο, vii) ύπαρξη υποτροφίας από έγκριτο ίδρυμα, viii) την εν γένει προσωπικότητα και τα κίνητρά του όπως αυτά προκύπτουν από τα στοιχεία του βιογραφικού του σημειώματος και από πιθανή συνέντευξη με την Επιτροπή. Σημαντικό βάρος στην παραπάνω αξιολόγηση έχει ενδεχόμενη επιστολή μέλους ΔΕΠ του Τμήματος με

εκπεφρασμένη την πρόθεση του να επιβλέπει τη Διδακτορική Διατριβή του υποψηφίου, ιδίως όταν ο τελευταίος είναι κάτοχος ΜΔΕ από ΠΜΣ στο οποίο εμπλέκεται το Τμήμα. Στην κρίση της αυτή, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη ότι η έρευνα απαιτεί ιδιαίτερες δεξιότητες και κίνητρα, και αξιολογεί καθένα από τα παραπάνω στοιχεία με διαφορετικό ειδικό βάρος από εκείνο που χρησιμοποιείται για το αντίστοιχο κριτήριο κατά τη διαδικασία επιλογής υποψηφίων στο ΜΔΕ. Εν γένει, ο υποψήφιος θα πρέπει να παρουσιάζει συνολική εικόνα τουλάχιστον ανάλογη με εκείνη των επιλεγόμενων στα ΠΜΣ του Τμήματος για την απόκτηση ΜΔΕ.

- ιβ) Όσοι κρίνονται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ ως ικανοί για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής σύμφωνα με τα προαναφερθέντα κριτήρια περιλαμβάνονται σε αρχικό κατάλογο «εν δυνάμει» επιτυχόντων. Ο κατάλογος αυτός γνωστοποιείται μόνο στα μέλη ΔΕΠ, τα οποία δηλώνουν τους υποψήφιους των οποίων την επίβλεψη αποδέχονται να αναλάβουν. Για τους υποψήφιους των οποίων την επίβλεψη έχει αποδεχθεί τουλάχιστον ένα μέλος ΔΕΠ, μετά από συνεννόηση όλων των εμπλεκόμενων, προκύπτουν το Επιβλέπον μέλος ΔΕΠ της Διδακτορικής Διατριβής, τα άλλα μέλη της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, και το αρχικό θέμα της Διατριβής. Τα στοιχεία αυτά κατατίθενται από το Επιβλέπον μέλος ΔΕΠ στη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ.
- ιγ) Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ συντάσσει την Εισήγησή της προς τη Γ.Σ.Ε.Σ., περιλαμβάνοντας τα στοιχεία που κατέθεσαν οι Επιβλέποντες/ουσες, τους τίτλους σπουδών των υποψηφίων και τις πιθανές χρεώσεις μαθημάτων με την ανάλογη προτεινόμενη μετάθεση του χρονικού σημείου κάθε ορόσημου. Η Εισήγηση περιλαμβάνει επίσης τον κατάλογο των υποψηφίων που δεν προτάθηκαν από την Επιτροπή μαζί με τη σχετική αιτιολογία. Ο αλφαβητικός κατάλογος επιτυχόντων ανακοινώνεται μετά τη σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.
- ιδ) Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής, η Γ.Σ.Ε.Σ., η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ, και τα μέλη ΔΕΠ οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τη διαθεσιμότητα των Επιβλεπόντων μελών ΔΕΠ και τους πόρους του Τμήματος.
- ιε) Ο συνολικός αριθμός Υποψηφίων Διδασκτόρων που επιβλέπει ένα μέλος ΔΕΠ πρέπει να εξασφαλίζει τον απαιτούμενο χρόνο επίβλεψης. Σύμφωνα με το νόμο, κάθε μέλος ΔΕΠ μπορεί να επιβλέπει το πολύ μέχρι πέντε (5) Υποψήφιους Διδάκτορες, αριθμός ο οποίος υιοθετείται και από τον παρόντα Κανονισμό.
- ιστ) Το μέλος ΔΕΠ που επιβλέπει μια Διατριβή οφείλει να θεραπεύει τη γενικότερη θεματική περιοχή στην οποία θα εκπονήσει τη Διατριβή του ο Υποψήφιος Διδάκτωρ, ενώ με την αποδοχή του ρόλου του δεσμεύεται να αφιερώσει τον απαραίτητο χρόνο και να καταναλώσει την απαιτούμενη ενέργεια για την ορθή και επιτυχή καθοδήγηση του τελευταίου.
- ιζ) Το Τμήμα οφείλει να στηρίζει την ερευνητική προσπάθεια των Υποψηφίων Διδασκτόρων μέσω της διοργάνωσης σεμιναρίων στα οποία να συμμετέχουν ως ακροατές και ως ομιλητές, της δυνατότητας συμμετοχής τους σε ερευνητικά προγράμματα και διεθνείς συνεργασίες, και της πρόσβασης στις υπάρχουσες υποδομές του, τις οποίες και να ενισχύει κατά το δυνατόν ανάλογα με τις απαιτήσεις της αντίστοιχης έρευνας,

4) Παρουσίαση ``Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής`` (Ορόσημο II)

α) Έως το τέλος του τρίτου εξαμήνου από την ένταξή του στο Πρόγραμμα, ο Υποψήφιος Διδάκτωρ οφείλει να υποβάλει στη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ *Πρόταση Διδακτορικής Διατριβής* η οποία έχει εγκριθεί από το Επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

- Ανασκόπηση του υπάρχοντος ερευνητικού έργου στην περιοχή του θέματος της Διατριβής, λαμβάνοντας υπόψη την ενδεδειγμένη βιβλιογραφία.
- Πρώτα ερευνητικά αποτελέσματα. Η ενότητα αυτή ισοδυναμεί κατά κανόνα με το περιεχόμενο ενός άρθρου σε συνέδριο ή περιοδικό (χωρίς να είναι απαραίτητη η ύπαρξη της αντίστοιχης δημοσίευσης) ή με ένα (μη εισαγωγικό) κεφάλαιο του κορμού της Διατριβής.
- Περιγραφή και σύντομη ανάλυση ερευνητικών προβλημάτων που σχετίζονται με το θέμα της Διατριβής και που ο Υποψήφιος Διδάκτωρ σκοπεύει να εξετάσει στη συνέχεια.

Η Πρόταση Διδακτορικής Διατριβής μπορεί να υποβληθεί μετά το τρίτο εξάμηνο, εφόσον η Γ.Σ.Ε.Σ. έχει μεταθέσει το χρονικό σημείο του Ορόσημου II του ΠΜΣ λόγω υποχρεώσεων του Υποψηφίου Διδάκτορα σε μεταπτυχιακά ή και προπτυχιακά μαθήματα. Οι ως άνω υποχρεώσεις πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί πριν την υποβολή της Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής.

β) Σε συνεργασία με τα μέλη της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ ελέγχει την πορεία του Υποψηφίου Διδάκτορα ως προς την εκπλήρωση των πιθανών υποχρεώσεων του σε παρακολούθηση μαθημάτων καθώς και την πληρότητα (την αρτιότητα την κρίνει η τριμελής) των περιεχομένων της Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής. Σε περίπτωση που δεν εντοπιστεί πρόβλημα, εγκρίνει τη συνέχιση της διαδικασίας. Διαφορετικά, ζητά από τον Υποψήφιο Διδάκτορα να εκπληρώσει πλήρως τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό και τις σχετικές αποφάσεις της Γ.Σ.Ε.Σ.

γ) Στη συνέχεια, σε καθορισμένη ημερομηνία, ο Υποψήφιος Διδάκτορας παρουσιάζει την Πρόταση Διδακτορικής Διατριβής ενώπιον της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής του σε ανοικτή ακρόαση. Η παρουσίαση θεωρείται επιτυχής αν ο Υποψήφιος Διδάκτωρ αποδείξει:

- Επαρκή γνώση της ερευνητικής περιοχής του θέματος της Διατριβής.
- Ικανότητα διενέργειας έρευνας.
- Ύπαρξη διαμορφωμένου σχεδίου για την ολοκλήρωση της Διατριβής.

Τα παραπάνω αποτελούν και τα κριτήρια αξιολόγησης της Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής από την τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία μπορεί να ζητήσει από τον Υποψήφιο Διδάκτορα αλλαγές στο αρχικό του σχέδιο ως προς τη συνέχιση της Διατριβής του.

δ) Το αποτέλεσμα της δοκιμασίας αυτής αποτυπώνεται σε τυποποιημένη έντυπη έκθεση που υπογράφεται από τα μέλη της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και υποβάλλεται στη Γραμματεία. Η έκθεσή αυτή περιλαμβάνει την απόφαση αποδοχής ή απόρριψης της Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής από την τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή και πιθανές παρατηρήσεις. Με βάση τα στοιχεία αυτά, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ παρακολουθεί την

περαιτέρω πορεία του Υποψηφίου και το επίπεδο συμμόρφωσής του στις υποδείξεις της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής του.

- ε) Σε περίπτωση απόρριψης της Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής, ο Υποψήφιος Διδάκτωρ τίθεται σε διαδικασία διαγραφής, κατά το άρθρο 6 του παρόντος Κανονισμού.

5) Παρακολούθηση προόδου Υποψήφιου Διδάκτορα

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της Διδακτορικής του Διατριβής, ο Υποψήφιος Διδάκτωρ καταθέτει σε ετήσια βάση και στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους μία συνοπτική έκθεση προόδου του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους. Η έκθεση περιλαμβάνει τα προβλήματα τα οποία έχει μελετήσει ο Υποψήφιος Διδάκτωρ, τα αποτελέσματα του έργου του, πιθανές δημοσιεύσεις, και οτιδήποτε άλλο μπορεί να χαρακτηρίσει την πρόδό του. Η έκθεση ακολουθείται από τεκμηριωμένη πρόταση του Επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ και των λοιπών μελών της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής περί της συνέχισης εκπόνησης της Διατριβής.

Μετά από αίτησή του στη Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ και για σοβαρούς λόγους (στράτευσης, οικογενειακούς, υγείας, κτλ.), ο Υποψήφιος Διδάκτωρ μπορεί να αναστείλει την εκπόνηση της Διδακτορικής του Διατριβής για ένα ή δύο πλήρη ακαδημαϊκά εξάμηνα. Κατά την διάρκεια της αναστολής, ο Υποψήφιος Διδάκτωρ δε συμμετέχει στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του Προγράμματος (παρακολούθηση μαθημάτων, συμμετοχή στις εξετάσεις εξαμήνου και τις αντίστοιχες του Σεπτεμβρίου, παρουσίαση Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής, Υποστήριξη Διδακτορικής Διατριβής, προσφορά έργου) και εν γένει αναστέλλεται η φοιτητική του ιδιότητα. Η αίτηση πρέπει να αναφέρει τα εξάμηνα για τα οποία αιτείται η αναστολή καθώς και οι λόγοι, οι οποίοι πρέπει να τεκμηριώνονται με τα ανάλογα δικαιολογητικά, και πρέπει να συνοδεύεται από συναινετική επιστολή του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ. Η διάρκεια αναστολής δεν προσμετράται στο συνολικό χρόνο εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής.

6) Διαδικασία διαγραφής από το Πρόγραμμα Διδακτορικού Διπλώματος

Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης ή απόρριψης της Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής ή της Διδακτορικής Διατριβής στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα ή σε περίπτωση έλλειψης της απαιτούμενης προόδου κατά τη διάρκεια ενός έτους σύμφωνα με την έκθεση του Επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ, ο Υποψήφιος Διδάκτωρ διαγράφεται, εκτός αν υποβάλει αίτηση εξαίρεσης από τη διαδικασία διαγραφής. Κάθε αίτηση εξαίρεσης εξετάζεται κατά περίπτωση από τη Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ η οποία διαμορφώνεται σε συνεννόηση με το Επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια στα οποία πρέπει να αναφέρονται τόσο οι σχετικές αιτήσεις των Υποψηφίων Διδασκόντων όσο και οι προτάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ:

- Αιτιολόγηση και τεκμηρίωση της παρέκκλισης από τον προκαθορισμένο χρονικό προγραμματισμό.
- Πορεία του φοιτητή μέχρι τη δεδομένη χρονική στιγμή.

- Προοπτική και συγκεκριμένα μέτρα για την επιτυχή ολοκλήρωση της Διδακτορικής Διατριβής σύμφωνα με νέο προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα.

7) Υποστήριξη Διδακτορικής Διατριβής (Ορόσημο III)

- α) Η υποστήριξη της Διδακτορικής Διατριβής πραγματοποιείται το αργότερο έως το τέλος του δέκατου εξαμήνου από την ένταξη του Υποψηφίου Διδάκτορα στο Πρόγραμμα Διδακτορικού Διπλώματος, εφόσον το όριο αυτό δεν έχει παραταθεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ λόγω υποχρέωσης παρακολούθησης μαθημάτων. Σύμφωνα με το νόμο, η υποστήριξη μπορεί να πραγματοποιηθεί το νωρίτερο στο τέλος του έκτου εξαμήνου από την ένταξη του Υποψηφίου Διδάκτορα στο Πρόγραμμα.
- β) Η τελική Εισήγηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. κατατίθεται στη Γραμματεία. Η Εισήγηση περιλαμβάνει και την πρόταση για σύσταση επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.
  - Σε περίπτωση αρνητικής Εισήγησης της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, ο Υποψήφιος Διδάκτωρ έχει δικαίωμα να επανέλθει άπαξ με νέα Διατριβή το αργότερο σε έξι μήνες.
  - Σε περίπτωση θετικής εισήγησης, η Γ.Σ.Ε.Σ. προχωρά στη σύσταση επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.
  - Το περιεχόμενο της Διατριβής μπορεί να έχει παρεκκλίσεις από το σχέδιο που περιλαμβάνεται στην Πρόταση Διδακτορικής Διατριβής του Υποψηφίου Διδάκτορα, αλλά πρέπει να αντιστοιχεί σε ανάλογης επιστημονικής σημασίας και έκτασης έργο.
- γ) Ο Υποψήφιος Διδάκτωρ υποστηρίζει τη Διδακτορική του Διατριβή, σε καθορισμένη ημερομηνία, ενώπιον της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής σε ανοικτή ακρόαση. Προηγουμένως, θα πρέπει να έχει συνεννοηθεί με τα μέλη της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και να έχει διανεμίσει τα σχετικά αντίτυπα τουλάχιστον τρεις εβδομάδες πριν την ημερομηνία υποστήριξης της Διατριβής του.
- δ) Η Εισήγηση της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής κατατίθεται στη Γραμματεία και ανακοινώνεται στη Γ.Σ.Ε.Σ. Σε περίπτωση αρνητικής Εισήγησης, ο Υποψήφιος Διδάκτωρ έχει δικαίωμα να επανέλθει σε διάστημα που καθορίζει η Εξεταστική Επιτροπή (και δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα έτος) για δεύτερη και τελευταία φορά.
- ε) Οι Εισηγήσεις τόσο της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής όσο και της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής αναφέρονται, μεταξύ άλλων, αναλυτικά στο περιεχόμενο της Διατριβής, στην πρωτοτυπία της, στην ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος, καθώς και σε κάθε δημοσίευση του Υποψηφίου Διδάκτορα, αποτιμώντας τη σχετικότητά της με τη Διατριβή του, την ποιότητα και τη σημασία του περιεχομένου της, το κύρος και τη φήμη του περιοδικού ή του συνεδρίου που δημοσιεύτηκε. Για την ολοκλήρωση της Διδακτορικής Διατριβής, απαιτείται ένας ελάχιστος αριθμός δημοσιεύσεων (που καθορίζεται από τη φύση του θέματος και την αντίληψη του Επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ ως προς την ολοκλήρωσή της) με τα εξής χαρακτηριστικά:

- Ο Υποψήφιος Διδάκτωρ είναι ο βασικός συγγραφέας, όπως τεκμηριώνεται από τη σειρά των συγγραφέων ή/και από σχετική έκθεση του Επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ.
  - Το περιεχόμενο είναι άμεσα σχετιζόμενο με τη Διατριβή.
  - Το περιεχόμενο χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία και συνιστά σημαντική επιστημονική συνεισφορά.
  - Οι δημοσιεύσεις έχουν γίνει στα καλύτερα περιοδικά του χώρου ή σε αντίστοιχα συνέδρια εξαιρετικής ποιότητας (σύμφωνα με τη κρίση της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής ή όπως αυτά αναφέρονται σε σχετικό κατάλογο, εφόσον το Τμήμα προχωρήσει στη σύσταση τέτοιου).
- στ) Πριν την υποβολή της αίτησης ορκωμοσίας για την αναγόρευσή τους σε Διδάκτορες, οι υποψήφιοι που ολοκλήρωσαν όλες τις δοκιμασίες εκπόνησης της Διδακτορικής Διατριβής οφείλουν να καταθέσουν στη Βιβλιοθήκη Θετικών Επιστημών και στο Αναγνωστήριο του Τμήματος αντίγραφα της Διδακτορικής τους Διατριβής σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προδιαγραφές που περιγράφονται στον *Κανονισμό Συλλογής & Προδιαγραφών Σύνταξης Διδακτορικών Διατριβών* καθώς και να συμπληρώσουν τα σχετικά *Απογραφικά Δελτία*, σύμφωνα με τη *Διαδικασία Κατάθεσης Διδακτορικών Διατριβών* (αναλυτικές πληροφορίες δίδονται στην ιστοσελίδα <http://www.di.uoa.gr/lib>).

8) Μεταβολές Σημαντικών Παραμέτρων της Διατριβής

Αλλαγές στα χρονικά σημεία της παραγράφου 1στ, στο θέμα της Διδακτορικής Διατριβής ή στη σύνθεση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, ή ακόμη και στο Επιβλέπον μέλος ΔΕΠ, μπορούν να γίνουν κατ' εξαίρεση κατά τη διάρκεια εκπόνησης της Διατριβής εφόσον κρίνονται απαραίτητες. Μετά από συνεννόηση όλων των εμπλεκομένων, οι προτεινόμενες αλλαγές περιγράφονται και τεκμηριώνονται σε σχετική αίτηση προς τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ, η οποία αφού μελετήσει τα στοιχεία εισηγείται προς τη Γ.Σ.Ε.Σ., η οποία λαμβάνει την τελική απόφαση.

9) Βραβείο Εξαιρετικής Διδακτορικής Διατριβής

- α) Θεσπίζεται ετήσιο *Βραβείο Εξαιρετικής Διδακτορικής Διατριβής* το οποίο απονέμεται στη Διατριβή η οποία πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:
- ο Κρίνεται ως η καλύτερη από το σύνολο αυτών που αξιολογούνται.
  - ο Η συνεισφορά της στην επιστήμη αξιολογείται ως εξαιρετική και κατά πολύ σημαντικότερη του συνηθισμένου.
- β) Οι Διατριβές που εκπονήθηκαν στο Τμήμα και κατέληξαν σε απονομή Διδακτορικού Διπλώματος κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους, είναι εν δυνάμει υποψήφιοι για το Βραβείο αυτό το επόμενο έτος. Πραγματικά υποψήφιοι είναι όσες από τις παραπάνω προτείνονται για το Βραβείο από τα μέλη ΔΕΠ που τις επέβλεψαν.
- γ) Η αξιολόγηση των Διατριβών διενεργείται από Επιτροπή που συγκροτείται κάθε φορά για το σκοπό αυτό και αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος (εξαιρουμένων όσων έχουν επιβλέψει τις υποψήφιοι Διατριβές) και άλλους ερευνητές υψηλού κύρους από Πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

- δ) Εάν καμία από τις προτεινόμενες Διατριβές δεν κρίνεται ως εξαιρετική, το συγκεκριμένο έτος δεν απονέμεται Βραβείο Εξαιρετικής Διδακτορικής Διατριβής.

10) Ειδικές Κατηγορίες Φοιτητών

Οι φοιτητές που εκπονούν τη Διδακτορική τους Διατριβή στο Ε.Κ.Ε.Φ.Ε «Δημόκριτος» ή άλλο ερευνητικό ινστιτούτο ή στα πλαίσια ειδικών χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (π.χ., «Ηράκλειτος», ΠΕΝΕΔ) ή ανήκουν σε οποιαδήποτε άλλη ειδική κατηγορία, υπόκεινται στον ανωτέρω Κανονισμό χωρίς παρεκκλίσεις. Επιπλέον, ανεξαρτήτως της πιθανής σχέσης των Υποψηφίων Διδασκόντων με άλλους ερευνητικούς οργανισμούς και της αντίστοιχης αναφοράς σε αυτούς στις δημοσιεύσεις τους, οι δημοσιεύσεις που προκύπτουν από τη Διδακτορική τους Διατριβή θα πρέπει να αναφέρουν ως οικείο και το Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών. Επίσης τουλάχιστον μία από αυτές θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με ένα μέλος της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής του Υποψηφίου Διδάκτορα που είναι και μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, το οποίο θα είναι και συν-συγγραφέας της συγκεκριμένης δημοσίευσής.

11) Διεθνείς Συνεργασίες

Στο Τμήμα μπορούν να εκπονούνται Διδακτορικές Διατριβές και να απονέμονται τίτλοι Διδάκτορος από κοινού με ξένα Πανεπιστήμια, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και στο πλαίσιο Διεθνών Διμερών Συμφωνιών Συνεργασίας του ΕΚΠΑ.

12) Μεταβατικές Διατάξεις

- α) Η πλήρης ισχύς του παρόντος Κανονισμού αρχίζει από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2010 – 2011. Για τους ήδη εγγεγραμμένους Υποψήφιους Διδάκτορες, το χρονικό άνω όριο των 5 ετών αρχίζει να υπολογίζεται από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2010-2011.
- β) Πρόταση Διδακτορικής Διατριβής σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό θα υποβάλουν όσοι Υποψήφιοι Διδάκτορες έχουν γίνει δεκτοί από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 και μετά. Το χρονικό άνω όριο των 1,5 ετών αρχίζει να υπολογίζεται από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2010-2011. Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες που είναι ενταγμένοι στο Πρόγραμμα μέχρι και το ακαδ. έτος 2009 - 2010, θα υποβάλουν ετήσιες εκθέσεις προόδου για τα ακαδ. έτη 2010 – 2011 και μετά, όπως αυτό καθορίζεται στον παρόντα Κανονισμό.
- γ) Για την πλήρη εφαρμογή της παραγράφου 3ιε, η οποία αναφέρεται στον περιορισμό του συνολικού αριθμού Υποψηφίων Διδασκόντων που επιβλέπει ένα μέλος ΔΕΠ σε 5 κατά μέγιστο, ορίζεται μεταβατικό διάστημα 3 ετών, ώστε να μην προκληθούν προβλήματα στους Υποψήφιους Διδάκτορες που έγιναν δεκτοί πριν την εφαρμογή του νέου νόμου καθώς και στην ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ από την αδυναμία επίβλεψης νέων Υποψηφίων Διδασκόντων όταν σήμερα επιβλέπουν περισσότερους από 5. Τα μέλη ΔΕΠ οφείλουν να αναλαμβάνουν την επίβλεψη νέων Υποψηφίων Διδασκόντων προβλέποντας την ολοκλήρωση των διατριβών που ήδη επιβλέπουν και τις τυχόν διαγραφές που θα εισηγηθούν κατά τρόπο ώστε τον Οκτώβριο του 2013 να ικανοποιείται ο εν λόγω περιορισμός.